

KOROŠEC

Uredništvo in upravnništvo v Velikovcu.

List izhaja vsako sredo.

Naročnina znaša: celoletno 12 K, polletno 6 K, četrletno 3 K.

Velikovec, 20. avgusta 1919.

Cene inseratom: enostopna petitvrsta ali nje prostor 40 vinarjev. Uradni razglasi po 1 K. Pri naročilu nad 10 objav popust.

Tabor v Sinči vasi.

Vsa slovenska Koroška prisega zvestobo Jugoslaviji.

Dne 15. t. m. se je vršil v Sinči vasi velik ljudski tabor. Kmalu po sedmi uri se je začelo ljudstvo zbirati na prostoru, ki je bil določen za zborovanje. Peš, z vozovi in celo z avtomobili so prihajale množice iz vseh delov slovenske Koroške. Ob 9. uri pa je prisopihal v Sinčo vas z zastavami in zelenjem okrašen posebni vlak, s katerim so se pripeljali zlasti Štajerci, Kranjci, Primorci in drugi. Na kolodvoru jih je pričakoval naš general Maister z veliko množico naroda. Med grmenjem topičev in igranjem „Lepe naše domovine“ se je vlak ustavil. Gostje so izstopili in vsa množica se je začela v veličastnem sprevedu pomikati na slavnostni prostor, kjer so bili postavili oltar in visok govorniški oder, na visokih mlajih pa so ponosno vihrale jugoslovanske zastave.

Ob deseti uri je ljubljanski knezoškof, mil. g. dr. Ant. Bonaventura Jeglič, bral slovesno sveto mašo. Med mašo so peli pevci ljubljanske Glasbene Matice in je igrala vojaška godba. Okoli oltarja je bilo petnajst zastav raznih slovenskih društev. Po službi božji je godba zaigrala naši himni „Bože pravde“ in „Lepa naša domovina“. Nato se je pričelo ljudsko zborovanje.

Viharno pozdravljen je nastopil naš general Maister. Kot predsednik Narodnega sveta za Koroško je otvoril zborovanje ter je pozdravil tabor v imenu naše vlade. Knezoškof g. dr. Jeglič je poudarjal, da zahtevamo Korošci samo to, kar nam gre po božjih in človeških postavah. V imenu

glavnega mesta Ljubljane je pozdravil Korošce g. dr. Triller. S posebnim zanimanjem so zborovalci poslušali, ko je govoril narodni mučenik poslanec Grafenauer, ki je ošivel v boju za pravice Korošcev. Govorili so še gdč. dr. Piskernikova, predsednica Slovenskega koroškega ženskega društva, dalje g. dr. Ravnik iz Celovca in vojak g. Pavlica.

Nato je bila na predlog kapetana dr. Dolarja z velikim navdušenjem soglasno sprejeta sledeča resolucija:

„Mirovna konferenca v Parizu je pri določanju naših mej nas koroške Slovence nepričakovano udarila s težkim udarcem. Zato je Narodni svet za Koroško kot prosto izvoljeni in priznani reprezentant vseh koroških Slovencev sklical na dan 15. avgusta v Sinčo vas na Koroškem velik tabor, kjer dvigamo koroški Slovenci, zbrani v tisočglavi množici, vpričo zastopnikov iz vseh delov osvojene Slovenije svoj glas k sledeči resoluciji:

1. Najostreje protestiramo, da je mirovna konferenca vsled nepoznanja naših razmer ali pa pod pritiskom naših sovražnikov vzela za podlago svojim odločitvam avstrijsko uradno ljudsko štetje, ki je bilo povsod v škodo Slovanom potvorjeno, nikjer pa tako krivično kakor ravno na Koroškem. Odločno ugovarjamo, da se nam velik del slovenskega ozemlja, tako Zilska in Kanalska dolina kratkomalo iztrga in da se nam hoče tudi ostali del, ki je vzlic stoletnemu sistematičnemu ponemčevanju še vedno ohranil pristno slovenski značaj, prisoditi šele potom plebiscita, ki je za nas ravno tako

krivičen, kakor bi bil krivičen za Alzacijo in Loeno, ali pa, če se je že za sporno ozemlje plebiscit uveljavil, kakor bi bil pravičen za našo Goriško, Trst, Istro in Dalmacijo.

2. Slovesno izjavljamo, da smo se vedno zavedali kot bistveno enak del ostalih Slovencev, s katerimi hočemo združeni deliti vsako usodo.

3. Svečano proglašamo svojo neupogljivo voljo, da ne maramo priti ne pod Nemško Avstrijo, ne pod Italijo, ne pod Nemčijo, temveč edino pod našo, od nas in vseh naših bratov izvoljeno Jugoslavijo, kjer bo združen ves naš troimeni narod.

Nato se je zborovanje prekinilo. Nadaljevalo se je popoldne ob 4. uri. Govorili so zastopniki raznih političnih, kulturnih in gospodarskih organizacij. Občinstvo, ki je sledilo že predpoldne z nepopisnim zanimanjem izvajanjem govornikov, je storilo isto tudi popoldne kljub temu, da je pritiskala sedaj na slavnostni prostor vročina poletnega solnca. Bilo je popoldne občinstva tudi mnogo več kakor dopoldne.

Ob 7. uri zvečer je general Maister med velikanskim navdušenjem zaključil lepo uspelo zborovanje.

Ker imamo danes premalo prostora, bomo v prihodnjih številkah priobčevali vsaj glavne misli govorov posameznih govornikov. Omeniti pa moramo, da bi se bilo zbralo še veliko več ljudstva, ako bi se bil tabor pravočasno razglasil in ako bi ne bil ravno na dan, ko se vrši po slovenskem Koroškem toliko velikih cerkvenih shodov.

Kaj pa naša drva?

Ko smo zadnji dan julija izpraznili Celovec, sem imel priliko poslušati par celovških gospodov. Bili so v velikih skrbih — pa ne zaradi sebe, ampak zaradi nas kmetov. Kako to? Skrbelo jih je, kam da bomo prodajali zdaj svoja drva. Eden od teh gospodov se je norčeval, da bomo morali odslej voziti drva v Ljubljano. Pa so res brihtni celovški gospodje: skrbi jih, kako bomo mi živeli brez njih, namesto da bi jih skrbelo, kako

da bodo oni živeli brez nas. Vsi prav dobro vemo, da bi prav lahko izhajali brez Celovčanov. Kako pa bi Celovčani izhajali brez nas? Ako bi Celovčani ostali tako trdovratni in tako neumni, da bi hoteli ostati pod Nemško Avstrijo, bodo morali poginiti. Gospodom v Celovcu pa čisto odkritosrčno povemo, da nas prav nič ne skrbi, kam da bomo prodajali drva, če bi Celovec ne bil več naš, kar pa ni prav nič verjetno. „Slovenec“ je dne 9. t. m. pisal, da so v Jugoslaviji kraji, kjer je pomanjkanje drv. Ker

je, kakor po vsej Evropi, tudi pri nas veliko pomanjkanje premoga, bodo taki kraji, posebno še naša mesta, z odprtimi rokami segala po naših drvah. Treba je le, da vlada uredi prevoz drv po železnici in prodajali bomo z lahkoto svoja drva, kolikor jih bomo imeli na razpolago. Potem se pač lahko zgodi, da bodo kurili z našimi drvami tudi v Ljubljani, kakor se je norčeval brihtni celovški gospod. Seveda jih ne bomo vozili v Ljubljano, ampak samo do najbližje železniške postaje. Prepričani pa smo, da bodo

Celovčani še prosili, da bi bili pod Jugoslavijo, ki je in ostane naša prava, lepa domovina.

Korošci, odprite oči!

Celovski list „Fr. Stimmen“ piše: „Naša nesreča je Dunaj, naša prava prihodnost pa je združenje z Nemčijo. Kadar nam bo Berlin komandiral, t-krat bomo srečni.“

Korošci, pomislite malo, kaj vam želi celovška gospoda! Nad vami naj bi torej gospodaril pruski vojak. Kako dobro on to zna, to vedo povedati Belgija, Francija, Rusija, Srbija in Rumunija. Kamor je prišel pruski vojak, je vse uničil. In vas morebiti res veselijo, da bi uničil tudi naše kraje, našo lepo deželo? Ali imate res tako poželjenje, da bi pomagali plačevati strašno visoke davke, katere bo morala pobirati Nemčija, da bo plačevala vojno odškodnino in popravila vojno škodo? Ali bi res bili radi združeni z ljudmi, ki jih je med vojno ves svet imenoval barbare? Prav hvaležni smo listu „Fr. St.“, da nam je tako odkritosrčno povedal, v kakšno nesrečo bi rad spravil nas in našo deželo!

Gospodarske vesti.

Boljševik Bela Kun napravil za 6 milijard škode.

Listi poročajo iz Budimoešte: Antantna komisija je dognala, da znaša škoda, ki jo je Bela Kun povzročil Ogrski, 6 milijard kron. V času, ko je on vladal na Madžarskem, je bilo v Budimpešti usmrčenih približno 900 oseb.

V Špilju smo zopet zaplenili čez 2 milijona zlata.

Iz Maribora poročajo, da je naša finančna straža našla v osebnem vlaku, ki vozi proti Gradcu, 20 kg težek zaboj; bil je napolnjen s samimi cekini. Kmalu nato pa je našla finančna straža v nahrbtniku nekega potnika 105 bankovcev po 1000 rubljev. Oba možakarja sta hotela spraviti denar v Nemško Avstrijo. Straža pa jima je seveda odvzela zlato in bankovce ter izročila vse skupaj naši državi.

Govornik v Nemški Avstriji agitirajo za Jugoslavijo.

Ko so v Nemški Avstriji izvedeli za trde mirovne pogoje, je razburjeno ljudstvo prirejalo velike shode. Govorniki so stokali, da čaka Avstrijo gospodarska smrt. Znani nemški politik Seitz je prerokoval, kakšno pomankanj in uboštvo čaka Nemško Avstrijo in da je za prebivalstvo Nemške Avstrije najbolje, če takoj umre. Ko bi natisnili vse te govore in vse, kar so pisali o tem nemški listi, na plakate ter jih nabili po vaseh, bi se odprle oči tudi tistim Korošcem, katerim se še vedno sline cede po plačevanju vojnih dolgov in vojne odškodnine, po oddaji premoženja in po revščini, ki čaka Nemško Avstrijo.

Gospodarski polom v Nemški Avstriji.

Ko se je državni kancelar dr. Rennr peljal iz Pariza na Dunaj, je prerokoval, da mora priti v Nemško Avstrijo do gospodarskega poloma ali bankerota in da je bil bankerot leta 1873. prava igrača. V Celovcu pa se te dni že očitno govori, da bo nemška Avstrija napovedala kankerot, ko bo sklenjen mir. Res lepi časi se obe-tajo onim tpecem, ki še vedno silijo pod Nemško Avstrijo. Ko pa bodo svoj papirnati denar metali proč, ali pa pa zažigali, med tem ko bodo videli, kako vrednost denarja v Jugoslaviji vedno bolj raste, tedaj se bodo kesali, pa bo — prepozno!

Nemška Avstrija in Italija.

Italija je že začela izvajati mirovne pogodbe. Po nekem poročilu je v Zilski dolini že začelo 6000 laških drvarjev sekati les za Italijo. Opustošili bodo našo lepo Zilsko dolino, tako da bo v par letih tam puščava. Plačajo seveda nič, kmet pa pojde v kratkih letih s trebuchom za kruhom.

Vojni davek v Nemški Avstriji.

Neki dunajski bankir, torej mož, ki pozna stvar, se je izrazil, da bo Nemška Avstrija vsled mirovne pogodbe, prisiljena obremeniti vsakega kmeta z dolgom 70 odstotkov vrednosti vsega posestva. Sedaj pa razumemo, zakaj se Celovčani tako silno trudijo, da bi prišel del slovenske Koroške pod Nemško Avstrijo. Naši slovenski kmetje naj bi pomagali plačevati dolgove Nemcem, zato bi bili seveda dobri. Lemiš in Schumy naj sama plačata dolgove, če moreta, nas pa naj pusti Avstrija pri miru.

Svarilo.

Nekateri posestniki skušajo vtihotapiti konje in drugo živino čez demarkacijsko črto. Svarimo vsakega pred takim postopanjem. Če ga oblast zasa-i, mu bo zaplenila ne samo živino in konje, ampak bo dotični tudi zelo strogo kaznovan. Nemški denar pa, ki ga dobi kot izkupiček, pa itak vsak dan pa a, tako da s časom ne bo nič več vreden. Nemška Avstrija stoji namreč pred bankerotom.

Dopisi.

Grabštanj. Gosp. Sille Tomaž iz St. Petra še vedno misli, da zanj in njegove kompanjone ne veljajo nobene postave. Čeprav ta starokopitnež ne zna dobro nemški, brusi vedno svoj jezik zoper nas in zabavlja v slabi nemščini zoper Jugoslavijo. V nedeljo dne 3. t. m. se je pa pošteno opekel. Prisumela je nevihta, možje so se spopadli in eden naših zavednih je dobil precej batin. Gotovo misli Sille, da je še vedno komandant kake volksverovske kompanije. Zahtevamo, da se stvar temeljito preišče in da se krivci občutno kaznujejo. Naj nemčurski pretepačnikar ne mislijo, da jim je vse dovo-

ljeno in da smejo celo koga telesno poškodovati! Za kazen naj se pošljejo na ljubljanski grad ali pa celo na Srbsko, da bodo delali pri Belgradu most čez Savo. Kako dobro bi bilo to za našega Silleja. Kmalu bi ponižno prosil, da bi se smel vrniti na slovensko Koroško.

Iz Roža severno od Drave. Razširjajmo „Korošca“. Mlad je še „Korošec“, pa se je že povsod priljubil, kamor prihaja. Zna tako po domače pisati, da ga mora vsak človek razumeti. To mi je že ta in oni rekel. Že enkrat sem ga naročil za več ko dvajset naročnikov, danes ga zopet naročujem. V vsako hišo v slovenskem Korotanu vsaj en slovenski koroški list! Korošci, razširjajmo svoje časopisje! Kdor ima „Mir“, naj naroči še „Korošca“. Zlasti pa naj ga naroči tisti, ki še nima ne enega ne drugega. Tudi kmet mora imeti svoj časopis. Marsikdo je prej imel kak nemški list. Nemški listi pa zdaj ne prihajajo več, ali naj bo zdaj brez časopisa? Nikakor! Tudi če nisi še popolnoma vajen slovenskega branja, naroči si „Korošca“, gotovo ga boš razumel. In ko ga boš bral par tednov, ga boš bolje razumel kot prej nemški časopis. Torej na noge! V vsako slovensko hišo vsaj en koroški slovenski časopis!

Djekše. Tu pa tam dobimo tudi mi v roke kak slovenski časopis. Prav radi ga prebiramo, ker smo že do grla siti lažnjivih nemških listov, katere nam prinašajo Nemci čez demarkacijsko črto. Ponujajo nam jih za prav nizko ceno, saj jim za denar ni toliko, ampak prihajajo k nam posebno zato, da bi si pri nas polnili prazne želodec. Djekše so na meji naše države, pa vendar so ljudje že tudi pri nas postali bolj pametni. Nekateri se že boje Nemške Avstrije in njenih strašnih dolgov kakor hudir križa. Opozarjamo pa glavarstvo in orožništvo, da prihajata po noči čez demarkacijsko črto dva falota in strašita nezavedne ljudi. Me dekleta jim seve nič ne verjamemo. So pa med moškimi tudi taki boječi zajci, ki verjamejo take oslarije. Sram jih bodi!

Več zavednih deklet.

Popravek.

Naš dopis iz Vovber v 7. št. „Korošca“ so nekateri napačno razumeli. Mislili so, da očitamo gg. duhovnikom, učiteljem, častnikom in uradnikom v Vovbrah, da občejuje s sovražniki našega naroda in naše države. Niti na misel nam ne prihaja, da bi hoteli komu delati krivico. Poudarjamo, da velja dotična opazka za vse Jugoslovane. Uredništvo.

Kaj je novega po širnem svetu.

Naša armada zasedla Prekmurje.

Prekmurje je bilo doslej madžarsko. Mirovna konferenca pa je sklenila, da mora priti Prekmurje pod Jugoslavijo, in je naročila naši vladi v Belgradu, naj naša armada zasede to pokrajino. Madžarska vojska se je sicer upirala, a naši hrabri vojaki — Slovenci, Hrvati in Srbi

— so jo kmalu premagali in jo prisilili, da je zbežala. Prekmurci so sprejeli naše čete z nepopisnim veseljem. Povsod se je zbiralo ljudstvo v praznični obleki in navdušeno pozdravljalo naše vojake.

Strašne povodnji na Češkem.

Na Češkem so bile pred enim tednom velike povodnji. Škoda je veliko večja, kakor se je prvotno mislilo. Vso škodo, ki so jo naredile zadnje povodnji na Češkem, cenijo na 150 milijonov. 400 hiš je porušenih.

Prebivalci pokrajine Baranja prosijo, da bi prišli pod Jugoslavijo.

Prebivalci Baranje so že prej prosili mirovno konferenco v Parizu, da bi prišli pod Jugoslavijo. Ker se pa gospodje v Parizu še vedno niso bili odločili, so šli veliki župan Baranje in več drugih uglednih mož v Pariz, da še enkrat odločno zahtevajo, naj se Baranja združi z Jugoslavijo.

Ruskim boljševikom bije zadnja ura.

Nemški listi pišejo, da so tudi Rusi že sili boljševiške vlade. Zato pa tudi tam boljševizem bolj in bolj propada. Pač pa se je bati, da se bo boljševizem razširil v Nemški Avstriji. Kdo bi se temu čudil? Strašna draginja, veliki davki, lakota!

Dunaj strada.

Dunajčani stradajo sedaj še bolj nego med vojno. Na stotine odrastlih ljudi umre vsak teden na angleški bolezn, ki je posledica stradanja. Ali bi ne bilo pametno, ko bi naša vlada pošljala za par tednov na Dunaj tiste zasleplence, ki si še vedno želijo pod Nemško Avstrijo? Stradanje bi jim prav gotovo ozdravilo bolne možgane!

Boljševike na Madžarskem že srečuje pamet.

V Pečuh je dospelo 1855 delavcev, ki so doslej služili v „Rdeči gardi“. Prosili so za delo, in sicer bi radi kopali premog. Obljubili so, da bodo pridno delali. Ko so oddali orožje — 1205 pušk, 5 strojnic in okrog 11.000 patronov — so oblasti sprejele skesane delavce.

Mirovna konferenca v Parizu je odklonila avstrijske prošnje.

Nemška Avstrija je beračila v Parizu, naj mirovna konferenca položi Dravo kot demarkacijsko črto. Ko so naši folksverovci to izvedeli, jim je takoj zrastel greben; hodili so po koncu kakor petelin po gnojišču. Ravno kar pa smo izvedeli, da ni avstrijsko beračenje nič pomagalo, tako da ostane torej vse tako, kakor je sedaj. Kdo bi se torej čudil, če se zdaj folksverovci in nemčurji vlačijo okrog kakor z mrzlo vodo polit pesl!

Shodi in veselice.

Djekše. V nedeljo, 10. t. m. smo imeli tudi pri nas shod, kateri je bil pa žalibog prepozno razglašen. Shod je oznanil šele naš tukajšnji g. župnik Benetek v cerkvi. Zborovali smo prav po staroslovenski šegi, pod lipo, ki stoji pred cerkvijo sredi vasi. Shod je otvoril poprej imenovani g. župnik, glavni govornik pa je bil g. Pavlica, ki nam je z močnim govorniškim glasom povedal golo resnico. Navzoči so poslušali z velikim zanimanjem in mnogokrat je zakimala temu ali onemu glava, ko si je sam pri sebi mislil: „Res je tako!“ Mnenje vseh navzočih je bilo in je, ko bo treba povzdigniti glas, da se pokaže vsemu svetu, čigava je Koroška, porečejo vsi, od prvega do zadnjega: „Mi smo Slovenci in hočemo ostati pod Jugoslavijo in ne pod Nemško Avstrijo, v kateri bi morali samo delati za nemško gospodo in plačevati ogromne davke in bogvekaj.“ Na shodu se je ustanovila tudi kmetijska družba, h kateri je pristopilo že mnogo članov. Gospodu govorniku se v imenu vseh poslušalcev najlepše zahvaljujemo in ga prosimo, naj še večkrat pride med nas.

Vovbre. Na ljudski shod dne 10. t. m. je lepo vreme privabilo veliko množico ljudstva od vseh vetrov, iz vseh slojev. Po pozdravu, katerega je govoril domači g. župnik, je g. žup. Poljanec iz Škocijana z znano zgovornostjo obširno razpravljaval o kmetiško-gospodarski organizaciji in „agrarni reformi“ (delitvi posestev) itd. Znani ljudski govornik vojak Pavlica pa je strahovito krtačil nemčurje in Volkswehr-ovce in navduševal za narodno zavednost. Po govorih se je dobro uprizorila kratka burka „Nov način zdravljenja“, ki je izzvala mnogo smeha. Oder nam je posodil narodni krajevni odbor v Grebinju, kateremu se tukaj pristrčno zahvaljujemo. V odmorih in potem ves čas pa je krasno prepeval vojaški pevski zbor „Nanos“ tržaškega pešpolka. Takega petja pač Vovbre še niso čule. Kako veličastno so se razlegale čudovito lepe pesmi, kakor „Na dan, Slovan!“ „Što čutiš, Srbine tužni“ in mnogo drugih. Da se je mladina morala tudi še malo po taktu dobre harmonike zasukati, tega jim nihče drugi ni zameril kakor vovbrske nemčurske barabe in barabice. Le malo Vovbrjanov iz vasi je bilo videti med nami na veseličnem prostoru na vrtu, večjidel so stali zunaj ograje na cesti in so tam od jeze škripali z zobmi, zabavljali na duhovnike in slovenske vojake. Neka baraba pa je vrgla celo kos težkega železa skozi okno v sobo, kjer se je plesalo. Kar je dobrih in pametnih, pa so prišli in poslušali in se z nami veselili. Želeti je le, da bi sveti Duh razsvetlil vendar enkrat tudi Vovbrjane, da bi spoznali, kaj jim je v dobro in kdo jim zares dobro želi. Vovbrjani, spametujte se, dokler je še čas. Samo od vas pač ljudsko glasovanje ne bo odvisno, kakor tudi „vovbrska alarmkompanija“ ni mogla ustaviti jugoslovanske armade.

Rožna dolina. V nedeljo 4. t. m. je bil tu shod občinarjev iz Št. Janža,

Svetne vasi in Podsinje vasi. Zbralo se jih je nad 200, posebno veliko je bilo žensk in deklet. Shod je počastil s svojo navzočnostjo g. podpolkovnik Milan Krstič, katerega je množica pozdravila z burnimi živio-klici. Tukajšnji nadučitelj nam je pripovedoval o žalostnem gospodarskem položaju v Nemški Avstriji. Ko se je sestal k posvetovanju krajevni odbor, je g. podpolkovnik v kratkih pa jedratih besedah očrtal sedanjí politični položaj ter nam pripovedoval o srbski ustavi. Veselo nadaljevanje pa je bilo v gostilni pri Tišlerju, kjer se je razlegal smeh in ubrano petje. Le krepko naprej po začrtani poti, da pokažete svojo slovensko dušo! —e—

Remšenik. Dne 10. t. m. je bilo pri Št. Lenartu žegnanje. G. kaplan Skrinar je imel v cerkvi prav lep govor o ljubezni do domovine. Po sv. maši pa sta govorila pred mežnarijo g. okr. gozdar Primožič in g. nadučitelj Klavora, oba iz Železne Kaple. Ljudstvo — bilo je par sto moških in žensk — je prav pozorno poslušalo govornika. Ko se jih je vprašalo, če hočejo glasovati za Jugoslavijo, so vsi prav odločno zaklicali: „Hočemo!“ O razdelitvi veleposestev je govoril g. Primožič. Ta govor je vsem prav dopadel. Naš narod vstaja k boljši prihodnosti. Možje in žene, kar ste obljubili pri Sv. Lenartu, to morate tudi izpolniti. „Črna zemlja naj pogrezne tega, kdor odpade!“ Tudi pri nas je še nekaj omahljivcev. Zapeljani so od raznih hujšakcev. Možje in žene, povejte tem zapeljanim ubožcem, da si kopljejo svoj lastni grob. Bog živi naše zavedne kmete, delavce in obrtnike! Naj nam vsem skupaj kmalu zasije solnce zlate svobode!

Bistrica v Rožu. Tukaj in v Svečah smo dobili slovenske učitelje in učiteljice. Vsi imajo veliko veselja in vztrajnosti za narodno delo. Tako je prav! Šolske oblasti pa odozarjamo, naj nam pošiljajo na Koroško samo zavedne in izkušene učitelje in učiteljice.

Bistrica v Rožu. Nekaj sumljivih elementov je začelo med delavci na skrivnem agitirati za Nemško Avstrijo. Ali naši orožniki in druge oblasti morebiti spijo, da tega ne zapazijo? Delavci, nikar se ne dajte zapeljati: Ko pride glasovanje, glasujte za Jugoslavijo. Gorje nam vsem, če bi zmagali Nemci! Imeli bi zopet vse na karte, pa še stradati bi morali!

Hodiše. V nedeljo dne 24. t. m. se vrši tukaj pri „Kramarju“ večji shod. Na sporedu dva govora, petje, godba, razprodaja cvetlic. En govor ob 11.15, drugi ob 15. uri. K obilni udeležbi vabi Narodni svet.

Suha. 31. t. m. se vrši velik ljudski shod na Suhi. Govorilo bo več govornikov. Pevsko društvo iz Maribora pa nam bo zapelo par lepih pesmic. Tudi vojaštvo hoče nekaj pripraviti na ta dan. Shod se vrši dopoldne po maši.

Želinje. V nedeljo 24. t. m. je tu velik cerkveni shod. Po dopoldanski službi božji pa se vrši pred cerkvijo ljudsko zborovanje. Možje in žene, fantje in dekleta, udeležite se vsi tega zborovanja!

Dekliški zavod »Vesna« v Mariboru.

V Mariboru je dolgo let deloval zavod „Töchterheim“, ki je nudil deklicam višjo izobrazbo in pouk v raznih gospodinjstkih strokah. Ta zavod je sedaj prešel v slovenske roke in se nahajajo v njem sledeče šole, ki prično z rednim poukom 20. sept. 1919:

1. Višja dekliška šola s posebnim ozirom na gospodinjstke poklice, ki je triletna. Letos se prične prvi letnik. Sprejemni pogoji za to šolo so: Dovršeni tretji meščanski razred, ali pa kaka višja organizirana ljudska šola. V zadnjem slučaju morajo učenke napraviti sprejemni izpit, ki se bo vršil 13. sept. Pred vsem se bo upoštevala splošna izobrazba in nadarjenost učenk.

2. Ženska obrtna šola, ki obsega istotako 3 letnike. Letos se začne s prvim letnikom. Sprejemni pogoji za to šolo so: Učenka naj s šolsko odpustnico dokaže, da je dopolnila 14. leto in da je zadostila šolski obveznosti. Poleg tega naj bode tudi telesno sposobna za svoj poklic.

3. Kuharsko-gospodinjstka šola, ki traja eno leto. Učenka naj dokaže, da je dopolnila 16. leto in da je zadostila šolski obveznosti.

4. Med letom se bodo vršili od časa do časa razni krajši tečaji na pr. za vezenje, kuhanje, likanje, konzerviranje sadja itd., ki pa bodo pravočasno objavljeni v dnevnih časopisih. V zavodu se nahaja penzionat, v katerem je prostora za 40 učenk. Vse učenke, ki želijo biti sprejete v katerokoli teh šol, naj vpošljejo najkasneje do 1. sept. t. l. svojo lastno-ročno pisano prošnjo za sprejem, krstni list in zadnje šolsko spričevalo na Dekliški zavod „Vesna“ v Mariboru. V penzionat se sprejemajo učenke na hrano in stanovanje, ki obiskujejo kako drugo šolo, na pr. gimnazijo. Natančna pojasnila in prospekte razpošilja vodstvo Dekliškega zavoda „Vesna“ v Mariboru.

Razglas.

Poverjenišvo za uk in bogočastje v Ljubljani je z razpisom z dne 5. avgusta 1919, št. 3459 odredilo, da se jeseni otvori provizorično v Velikovcu prvi gimnazijski razred in prvi letnik učiteljskega.

Začetek šolskega leta se bo pravočasno razglasil po naših listih.

Sprejemale se bodo v obeh zavodih tudi učenke.

Stariši, ki želijo poslati svoje otroke na velikovška zavoda, naj jih za enkrat prijavijo pismeno za sprejemne izpite, ki se bodo vršili pred začetkom šolskega leta.

Pri teh izpitih se bomo ozirali na prejšnje šolske razmere na Koroškem.

Vodstvo državne gimnazije in državnega učiteljskega v Velikovcu.

Slovenska srednja šola. Kar se v bivši Avstriji nikoli ne bi bilo zgodilo, to je nam prineslo združenje s Hrvati in Srbi, to nam je dala naša mlada država. Koroški Slovenci dobimo svojo slovensko srednjo šolo. V Velikovcu je ustanovljena državna gimnazija in učiteljske. Država ne more trpeti, da bi se vzgajala njena mladina v tuji državi,

zato ne moremo več pošiljati svojih otrok v celovške šole. Začeli bodo s 1. gimnazijskim razredom in prvim letnikom učiteljskega. Verjetno je, da se ustanove za drugi gimnazijski razred v Velikovcu vsaj zaposlovalni tečaji. In tako bodo dijaki, ki so dovršili lansko šolsko leto prvi gimnazijski razred v Celovcu, lahko nadaljevali svoje študije v Velikovcu. Ustanovi oziroma prenese se Dijaški dom iz Celovca v Velikovec. Kdor želi v tem oziru pojasnil, naj se obrne na g. kaplana Grila v Šmihelu nad Pliberkom. Za revne dijake se bo ustanovila dijaška kuhinja. Prispevke za to je pošiljati g. kanoniku Štihu v Velikovec. Naj ne bi bilo društva, ne bi bilo posojilnice na Koroškem, ki ne bi prispevala po svojih močeh za to blagodejno ustanovo. Društva naj bi čisti dobiček iger in drugih prireditvev darovala v ta namen. Tudi srednješolsko in visokošolsko domače dijaštvo naj bi prirejalo v ta namen igre. Sveta naša dolžnost je, da preskrbimo revnim učencem prehrano. Mi smo demokratična država. Zato mora priti tudi sin revnih starišev, ki je nadarjen in priden, do vplivnejšega mesta. Če bo Celovec trdovraten in ne bo hotel pod Jugoslavijo, bodo dobile prihodnje leto enega izmed teh dveh zavodov Borovlje. Za prvo leto učiteljskega naj bi se izbrali najnadarjenejši fantje in deklice. Učitelji jih bodo gotovo radi pripravili za sprejemni izpit. Na delo vsi, ki ljubite našo mladino!

Razglas.

Meščanska šola v Velikovcu prične s poukom dne 15. septembra. Otvorili se bodo vsi trije razredi. Poučevalo se bo v slovenskem in nemškem jeziku. Učenci, ki so že obiskovali meščansko šolo v Velikovcu, pa je še niso dovršili, naj se torej žopet zglasijo. Za prvi razred pa naj se zglasijo vsi oni učenci ljudskih šol, ki so z dobrim uspehom dovršili peto šolsko leto in bi radi izpopolnili svoje znanje, ki so si ga pridobili na ljudski šoli.

Meščanska šola je namenjena v prvi vrsti učencem, ki želijo postati trgovci, obrtniki ali pa razumni kmetovalci; pripravlja pa učence tudi za učiteljske, višje obrtne šole in kmetijske šole, trgovske akademije, kadetnice itd. Učni načrt meščanskih šol se prav posebno ozira na potrebe vsakdanjega življenja.

Tako na primer se poučujejo na mešč. šolah tudi obrtno spise, trgovska korespondenca, knjigovodstvo; v zemljepisnem pouku se seznanjajo učenci z osnovnimi pojmi iz narodnega gospodarstva, v zgodovini pa se temeljito obravnava ustavoznanstvo. Na potrebe kmetovalcev se ozira zlasti pouk v prirodoopisu in kemiji. Vrh tega pa je v 3. razredu nekaj ur na teden odmerjenih kmetijstvu. Razume se, da pouk ni le teoretičen, ampak da morajo učenci delati tudi v drevesnici, kjer se uče cepiti trte in sadno drevje itd. Za kmetovalce in obrtnike je tudi geometrično risanje velike važnosti. Že v drugem razredu rišejo učenci načrte parcel, ki so jih sami izmerili, v 3. razredu pa najrazličnejše predmete iz stavbarstva itd.

Razen drugih dredmetov se poučujeta tudi francoščina in stenografija.

Zaradi učencev, ki bi radi dalje študirali, bodo imele vse šole v Sloveniji še 4. razred. V tem razredu se poučuje po načrtu in po knjigah za 4. razred realke. To pa zato, da morejo učenci, ki so dovršili 4. razred mešč. šole, prestopiti v 5. realko. To je prav po-

sebno važno za koroške Slovence, ki še nimamo nobene realke. Samo ob sebi se razume, da imajo učenci 4. razreda meščanske šole vse tiste pravice kakor učenci 4. realke in gimnazije, in morejo torej tudi postati taki uradniki, od katerih se zahteva, da so dovršili spodnjo srednjo šolo.

Vpisovanje učencev se vrši vsako sredo od 8. do 12. ure in pa 15. in 16. septembra.

Ravnateljstvo meščanske šole v Velikovcu.

Za kratek čas.

Berač se je delal mutastega. Mimo pride gospod, ki je berača dobro poznal. Seže v žep, kakor bi iskal drobiža in vpraša: „Ste že dolgo časa mutasti?“ „Že od rojstva!“ odgovori berač.

Pri dolgi mizi je sedela velika družba, Neki gospod pokaže svojemu sosedu gospo, ki je sedela na drugem koncu mize ter ga vpraša: „Kdo pa je tista opica v zeleni bluzi?“ „To je vendar moja žena.“ „Ah, ne tista v zeleni bluzi, tiste nisem mislil, ampak ono z rdečo bluzo.“ „To je pa moja sestra.“

Nekemu kmetu se je prevrnil voz s senom. Sam ga ni mogel postaviti. Vidi soseda in ga prosi, naj mu pomaga. A sosed mu odgovori: „Nimam časa.“ „Kaj pa delaš?“ vpraša kmet. „Nič,“ odgovori sosed. „Potem pokliči svojega brata.“ „Nima časa.“ „Kaj pa dela tvoj brat?“ „Meni pomaga.“

Listnica uredništva.

Zaradi pomanjkanja prostora moramo marsikaj, kar bi radi takoj priobčili, odlagati za pozneje. Ker se je naš list tako hitro razširil — 6. in 7. številko smo tiskali že v 4000 izvodih — ga bomo morali najbrže razširiti. Gg. dopisnike prosimo, naj nam poročajo zlasti kar največ krajevnih novic.

Invalid. O invalidnih pokojninah prihodnjic.

Lončar Tomaž Perdahar je odprl svojo obrt v Hodišah. Postavlja peči in štedilnike ter razprodaja sklede, piskre in druge domače posode.

Vabilo k javni dražbi občinskega lova v Hodišah

za čas od 1. 9. 1919 do 31. 8. 1924. Mera: 2824 ha, letna najemnina K 1600. Dražba se vrši dne 29. 8. t. l. v občinski pisarni v Hodišah.

Prodajo in nakup posestev posreduje odvetniška pisarna v Velikovcu. Fran Kandare.

Išče se pošten in priden

hlapec

h konjem. Nastop službe takoj. Plača po dogovoru. Ponudbe pod „Hlapec“ na upravništvo „Korošca“.